

Beslissing nr. 044/2021

Betreft:

Aanvraag die uitgaat van het European Social Survey European Research Infrastructure om tweemaal een staal van gegevens van het Rijksregister te ontvangen met het oog op de verwezenlijking van de European Social Survey

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, INSTITUTIONELE HERVORMINGEN EN DEMOCRATISCHE VERNIEUWING,

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen,

Gelet op de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten,

Gelet op het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister,

Gelet op verordening (EG) Nr. 723/2009 van de Raad van 25 juni 2009 betreffende een communautair rechtskader voor een Consortium voor een Europese onderzoeksinfrastructuur (ERIC),

Gelet op verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming),

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens,

Beslist op 30/08/2021

1. Algemeen

De aanvraag wordt ingediend door het European Social Survey European Research Infrastructure (ESS ERIC), hierna de « Verzoeker » genoemd, om tweejaarlijks een staal van gegevens van het Rijksregister te ontvangen met het oog op de verwezenlijking van de European Social Survey. De Verzoeker deelt mee dat de Katholieke Universiteit Leuven (KUL) zal optreden als verwerker en Statbel als derde vertrouwenspersoon.

De Verzoeker heeft de contactgegevens van de aangewezen DPO en de verantwoordelijke voor de verwerking van de gegevens meegedeeld.

2. Specificiteiten - Behandeling van de aanvraag

2.1 Type aanvraag

Het gaat om een nieuwe aanvraag en geen uitbreiding of wijziging van een eerder toegekende machtiging.

De Verzoeker vraagt om gemachtigd te worden om steekproeven te ontvangen met de informatiegegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1° (naam en voornamen), 2° (geboortedatum), 3° (geslacht) en 5° (hoofdverblijfplaats), van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

2.2 Ratione Personae

De Verzoeker is een Europese onderzoeksinfrastructuur opgericht op basis van de verordening (EG) Nr. 723/2009 van de Raad van 25 juni 2009 betreffende een communautair rechtskader voor een Consortium voor een Europese onderzoeksinfrastructuur (ERIC). Deze verordening is gebaseerd op artikel 171 van het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, het huidige artikel 187 VWEU, dat bepaalt dat de Unie gemeenschappelijke ondernemingen of andere structuren in het leven kan roepen die noodzakelijk zijn voor de goede uitvoering van programma's voor onderzoek en technologische ontwikkeling en demonstratie in de Unie.

Uit navraag bij de Europese Commissie is gebleken dat niet de verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG, van toepassing op de gegevensverwerking beoogd in deze machtiging, maar de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

In artikel 2, a) van de Verordening (EG) Nr. 723/2009 wordt een onderzoeksinfrastructuur gedefinieerd als: *faciliteiten, middelen en verwante diensten die door de wetenschappelijke gemeenschap worden gebruikt om op alle gebieden kwalitatief hoogstaand onderzoek te verrichten.*

Deze definitie omvat de belangrijkste apparatuur en instrumenten die voor wetenschappelijke doelen worden gebruikt; kennisgebaseerde hulpbronnen zoals verzamelingen, archieven of gestructureerde wetenschappelijke informatie; op informatie- en communicatietechnologie gebaseerde infrastructures zoals gridnetwerken, computers, software en verbindingen, alsook andere apparatuur die onontbeerlijk is voor excellentie in onderzoek. Dergelijke infrastructures kunnen zich op één enkele plaats bevinden dan wel verspreid zijn over meerdere plaatsen (in een netwerk georganiseerd).

De toegang tot het Rijksregister en de beoogde verwerking van deze persoonsgegevens kan met andere woorden worden gekwalificeerd als een verwerking noodzakelijk voor de vervulling van een taak in het algemeen belang dat aan de instelling of het orgaan van Unie is verleend, zoals voorzien in artikel 6, 1. e) AVG. Datzelfde artikel verduidelijkt evenwel in lid 3 dat de rechtsgrond voor de in lid 1, onder c) en e), bedoelde verwerkingen in het Unierecht dient te worden vastgesteld. In casu is de rechtsgrond, zoals reeds hierboven vermeld, de verordening (EG) Nr. 723/2009 van de Raad van 25 juni 2009 betreffende een communautair rechtskader voor een Consortium voor een Europese onderzoeksinfrastructuur (ERIC).

De hoofdzetel van het EES ERIC is bij het indienen van de aanvraag in het Verenigd Koninkrijk gelegen. In dat opzicht bepaalt artikel 8 van de verordening (EG) Nr. 723/2009 dat een ERIC een statutaire zetel heeft op het grondgebied ofwel een lidstaat, ofwel een met een communautair programma voor onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie geassocieerd land. De Europese Commissie verduidelijkt hier dat het terugtrekkingsakkoord tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk voorziet dat het Verenigd Koninkrijk blijft deelnemen aan het Horizon 2020 programma en stelt dat het Verenigd Koninkrijk in die zin gekwalificeerd kan worden als een geassocieerd land.

2.3 Categorieën van betrokkenen

De Verzoeker vraagt tweejaarlijks een steekproef tussen 5000 en 8000 personen vanaf 15 jaar woonachtig in België.

2.4 Algemene beschrijving

2.4.1 Context van de aanvraag

De Verzoeker vraagt de steekproeftrekkingen met het oog op de verwezenlijking van de European Social Survey die tweejaarlijks zal worden afgenomen in verschillende Europese landen.

In het kader van deze survey wordt in elk deelnemend land een steekproef van inwoners bevroegd naar hun sociale kenmerken, opinies en waarden.

Op Europees niveau werd beslist om de onderzoeksresultaten in alle landen te verzamelen op dezelfde wijze, met name door middel van een mondeling face-to-face interview op basis van een gestandaardiseerde vragenlijst. Op het einde van de face-to-face interview wordt in sommige gevallen aan de respondenten gevraagd of zij bijkomend willen meewerken aan een online bevraging met opvolgingsvragen. Enkel wanneer de respondenten vanaf 18 jaar hiermee actief instemmen en hiertoe hun emailadres opgeven, kunnen zij enkele keren een uitnodiging ontvangen om de bijkomende vragenlijst in te vullen. De Verzoeker vraagt telkens een steekproef uit het Rijksregister van tussen 5000 en 8000 personen, uit bepaalde door de KUL geselecteerde gemeenten, omdat het Rijksregister de meest aangewezen bron is om een steekproef te bekomen die up-to-date is en representatief voor heel België.

Het is Statbel zelf die overgaat tot de trekking van de steekproef. De respondenten zouden op basis van de gegevens uit het Rijksregister een introductiebrief van Statbel ontvangen met daarin informatie over het onderzoek, een overzicht van zijn/haar rechten en de boodschap dat men gecontacteerd zal worden door een interviewer. De brief zal eveneens een groen nummer en contactgegevens bevatten op basis waarvan de respondenten zich kunnen afmelden voor het onderzoek. Vervolgens worden alle respondenten die niet afgemeld hebben persoonlijk gecontacteerd door een interviewer om een afspraak te maken voor het interview. Het eigenlijke veldwerk, namelijk het contacteren van de geselecteerde personen en het afnemen van de interviews, zal worden uitbesteed aan een veldwerkbureau.

- ⇒ De nagestreefde doeleinden zijn welbepaald, duidelijk omschreven en wettig in de zin van artikel 15 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

2.4.2 Technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen

De Verzoeker geeft aan een functionaris voor de gegevensbescherming te hebben aangewezen.

Uit de door de Verzoeker verstrekte documenten blijkt dat hij een veiligheidsbeleid heeft en dit ook op het terrein uitvoert. De beschrijving van de maatregelen die zijn genomen om de veiligheid, de integriteit en het vertrouwelijk karakter van de gegevens te waarborgen, kan als voldoende worden beschouwd.

In dit verband wordt de Verzoeker eraan herinnerd dat hij als verwerkingsverantwoordelijke instaat voor het nemen van passende veiligheidsmaatregelen om de persoonsgegevens, waaronder die uit het Rijksregister, te beschermen.

De Verzoeker heeft aangetoond dat men voldoet aan de voorwaarde van het aanduiden van een vertegenwoordiger in de zin van artikel 27 AVG.

2.5 Categorieën van gegevens die worden meegedeeld

2.5.1 De naam en voornamen

De naam en de voornamen zijn noodzakelijk voor Statbel om na de steekproeftrekking de geselecteerde personen te contacteren met de vraag of zij wensen deel te nemen, meer bepaald om de introductiebrieven te adresseren. Het veldwerkbureau zal deze gegevens vervolgens gebruiken om de respondenten, die zich na de introductiebrief niet afgemeld hebben, te contacteren.

De naam en voornamen worden eveneens gevraagd om de kwaliteit van de verzamelde gegevens te controleren, specifiek om een willekeurige groep van respondenten na afloop van het veldwerk schriftelijk of telefonisch te contacteren met de vraag om vrijwillig enkele vragen te beantwoorden over het verloop van het interview. De kwaliteitscontrole zal worden uitgevoerd door Statbel.

2.5.2 De geboortedatum

De Verzoeker vraagt om van de geboortedatum enkel het geboortjaar te mogen gebruiken in functie van de stratificatie naar leeftijd. Dit gegeven wordt verzocht opdat Statbel op basis van leeftijd de representativiteit van de steekproef kan nagaan. Daarnaast wordt het geboortjaar gevraagd voor de kwaliteitscontrole van de interviews.

Het geboortjaar van de geselecteerde personen wordt namelijk niet meegedeeld aan de interviewers, maar zij moeten deze informatie in de loop van het interview vragen. Zo kan men nagaan of de correcte persoon door de interviewer werd gecontacteerd en eventueel geïnterviewd.

Bovendien zal het geboortjaar gebruikt worden door Statbel om de leeftijdsgroepen van de steekproef af te bakenen (vanaf 15 jaar).

2.5.3 Het geslacht

De evolutie naar een maatschappij waarbij de aanspreking meer en meer geslachtsneutraal wordt en waarin discriminatie op basis van geslacht (wat niet in deze aanvraag specifiek aan de orde is) delicaat is, kan het geslacht enkel in uitzonderlijke omstandigheden of wanneer wettelijke redenen voor handen zijn, worden medegedeeld.

Het geslacht wordt gevraagd om de stratificatie naar geslacht te kunnen bewerkstellingen in functie van de representativiteit van de steekproef, alsook om de kwaliteitscontrole uit te voeren zoals in overeenstemming met het geboortjaar.

2.5.4 De hoofdverblijfplaats

Statbel zal op basis van de hoofdverblijfplaats de steekproef trekken, gezien de Verzoeker bepaalde gemeenten hiervoor selecteert. Op basis van de hoofdverblijfplaats zal Statbel de introductiebrieven aan de geselecteerde personen adresseren. De hoofdverblijfplaats zal vervolgens worden bezorgd aan de interviewers van het veldwerkbureau zodat zij de personen kunnen contacteren die na de introductiebrieven niet hebben afgemeld. Bovendien zullen de postcodes en NIS-codes gebruikt worden om de adressen te verdelen onder de interviewers.

Ook de hoofdverblijfplaats zal worden aangewend om de kwaliteitscontrole uit te voeren in overeenstemming met het geboortjaar en geslacht, alsook om de geografische representativiteit te controleren.

2.6 Frequentie

De Verzoeker vraagt om tweejaarlijks een brutosteekproef te mogen ontvangen van tussen 5000 en 8000 personen.

2.7 Gemachtigde personen

De Verzoeker of de KUL zullen nooit toegang hebben tot de ruwe gegevens, maar enkel tot de gepseudonimiseerde gegevens. Statbel zal in het kader van de doelstelling van deze machtiging dan ook als derde vertrouwenspersoon optreden. In dit opzicht dient de Verzoeker zich te houden aan dat wat door de bepalingen van de AVG, met name artikel 28, voorgeschreven wordt houden.

2.8 Mededeling aan derden

Het databestand kan enkel geanonimiseerd worden gedeeld. Ook de Verzoeker of de KUL zullen geen gegevens uit het Rijksregister ontvangen.

2.9 Duur van de machtiging

De opdrachten die aan de aanvrager zijn toegewezen, zijn niet beperkt in de tijd. Er kan echter geen machtiging van onbepaalde duur worden toegekend, met name door de maatregelen die de AVG oplegt.

De relevantie van de verleende machtiging moet immers op termijn worden herzien. Een nieuwe analyse van de relevantie en van de evenredigheid van deze machtiging binnen 10 jaar lijkt redelijk. Na deze periode moet een verlenging worden bekomen.

Als er zich een wijziging in de regelgeving, doeleinden of organisatie van de informatieveiligheid voordoet die gevolgen kan hebben voor de veiligheid van de gegevens, dan is het de verantwoordelijkheid van de verzoeker om dit te melden aan de bevoegde autoriteit, die de verleende machtiging bijgevolg zal herzien.

2.10 Wijzigingen

De automatische mededeling van de aan de gegevens aangebrachte veranderingen wordt niet gevraagd, aangezien de Verzoeker geen toegang tot de registers vraagt.

2.11 Bewaringsduur

Na het afronden van het veldwerk worden alle gegevens uit het Rijksregister verwijderd door het veldwerkbureau. Statbel zal de gegevens verwijderen 10 maanden na et afronden van het veldwerk zodat de bestanden volledig anoniem worden. De periode van 10 maanden is voorzien voor de data cleaning, de controle van de interviewers en de non-respons analyse. De persoonsgegevens die worden gebruikt na de interviews in het kader van de online bevraging met opvolgingsvragen, zijn zuiver gebaseerd op de toestemming van de desbetreffende personen en vallen aldus niet onder het toepassingsgebied van deze machtiging.

2.12 Gegevensstroom

De gegevensstroom blijkt duidelijk uit de aanvraag van de Verzoeker.

3. Beslissing

De Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing,

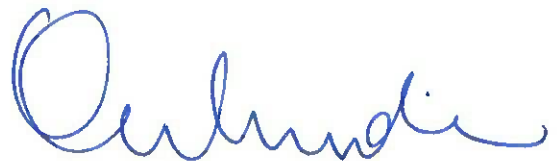
Beslist dat Statbel als derde vertrouwenspersoon gemachtigd is, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, steekproeven te trekken van de gegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid:

- 1° (naam en voornamen),
- 2° (geboortedatum),
- 3° (geslacht),
- 5° (hoofdverblijfplaats),

van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

Beslist dat deze machtiging verleend wordt voor een duur van tien jaar, vanaf de datum van deze beslissing.

Annelies VERLINDEN,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Annelies Verlinden', written in a cursive style.

Minister van Binnenlandse Zaken,
Institutionele Hervormingen en
Democratische Vernieuwing

